

K R A S P

2021 -08- 27

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

KRASP/192./2021

Warszawa, dnia

23 sierpnia 2021 r.

SPS-WP.020.265.5.2021

Przewodniczący
Konferencji Rektorów
Akademickich Szkół Polskich
Pan prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałek Sejmu, uprzejmie przekazuję – na podstawie art. 329 ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2021.478 j.t.) - poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wsparcia idei Uniwersytetu Trzeciego Wieku (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wanda Nowicka), z prośbą o przedstawienie opinii.

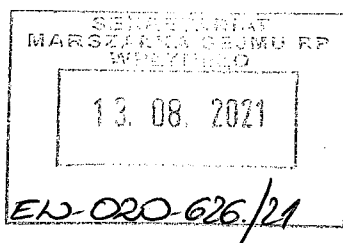
Z poważaniem

Dariusz Salamończyk

Warszawa, 13 sierpnia 2021 r.

Krzysztof Gawkowski
Przewodniczący Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy
(Nowa Lewica, PPS, Razem, Wiosna Roberta Biedronia)

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust 2 Regulaminu Sejmu RP niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie niektórych ustaw w celu wsparcia idei Uniwersytetu Trzeciego
Wiek**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posłankę Wandę Nowicką.

Z poważaniem

Krzysztof GAWKOWSKI
Przewodniczący KKP Lewicy

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP5WP.020.265.2021
13.08.2021
Data wpływu

Ustawa

z dnia ... 2021 r.

**o zmianie niektórych ustaw w celu wsparcia idei Uniwersytetu Trzeciego
Wieku**

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619) po art. 164 dodaje się art. 164a-164d w brzmieniu:
"Art. 164a. 1. Uczelnia współpracuje z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

2. Prace Uniwersytetu Trzeciego Wieku koordynuje właściwy starosta, chyba że umowa, o której mowa w art. 164b ust. 1, stanowi inaczej.

Art. 164b. 1. Uczelnia, jednostka samorządu terytorialnego i organizacja pozarządowa zawierają umowę o współpracy w zakresie prowadzenia zajęć na Uniwersytecie Trzeciego Wieku.

2. Umowa o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) zakres działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- 2) podział zadań między stronami;
- 3) sposób finansowania zadań z zakresu działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

3. Organizacja pozarządowa, o której mowa w ust. 1:

- 1) posiada wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego status stowarzyszenia lub fundacji;
- 2) posiada siedzibę w województwie, na obszarze którego tworzy się Uniwersytet Trzeciego Wieku;

- 3) do jej celów statutowych należy profilaktyka gerontologiczna, edukacja ustawiczna lub edukacja całościowa.
4. Uczelnia i jednostka samorządu terytorialnego mogą zawrzeć umowę, o której mowa w ust. 1, bez udziału organizacji pozarządowej, o której mowa w ust. 1, jeżeli:
 - 1) żadna organizacja pozarządowa nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 2;
 - 2) organizacja pozarządowa odmówiła nawiązania współpracy, o której mowa w art. 164a ust. 1.
5. Uczelnia może odmówić zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) niewystarczającej liczby nauczycieli akademickich lub doktorantów, mogących realizować zadania, o których mowa w art. 164c ust. 1, lub
 - 2) innych problemów organizacyjnych uniemożliwiających realizowanie zadań w zakresie organizacji zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, umowa jest skuteczna wobec pozostałych stron.

Art. 164c. 1. Zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku organizowane przez uczelnie na podstawie umowy, o której mowa w art. 164b, mogą być prowadzone przez nauczycieli akademickich lub przez doktorantów.

2. Zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku dolicza się do rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego w wymiarze nie większym niż 60 godzin rocznie.

Art. 164d. 1. Zadanie uczelni, o którym mowa w art. 164a ust. 1, jest finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw polityki społecznej, określi w drodze rozporządzenia sposób ustalania wysokości oraz przekazywania dotacji na realizację zadań, o których mowa w art. 164a ust. 1, mając na względzie zasadę proporcjonalności.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378, z 2021 r. poz. 1038) w art. 5c po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu: "8. Gmina może podjąć współpracę w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, ...)."

Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038) po art. 3e dodaje się art. 3f w brzmieniu: "Art. 3f. 1. Powiat we współpracy z uczelnią w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, ...) organizuje Uniwersytet Trzeciego Wieku.

2. Do zadań powiatu należy w szczególności koordynacja pracy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz obsługa administracyjna i organizacyjna.

3. Wykonując zadania, o których mowa w ust. 2, powiat współpracuje z właściwą uczelnią, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi na podstawie umowy, o której mowa w art. 164b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

4. W zakresie nieregulowanym w niniejszej ustawie do Uniwersytetu Trzeciego Wieku stosuje się przepisy art. 164a-164d ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce."

Art. 4. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668, z 2021 r. poz. 1038) po art. 10b dodaje się art. 10c w brzmieniu: "Art. 10c. Województwo może podjąć współpracę w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, ...)."

Art. 5. Uniwersytety trzeciego wieku powstałe przed dniem wejścia ustawy w życie w formie stowarzyszenia lub jednostki organizacyjnej uczelni, mogą funkcjonować na podstawie przepisów dotychczasowych nie dłużej niż do upływu 5 lat od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Cel i potrzeba wydania ustawy, rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma zostać unormowana

W Polsce działa 640 uniwersytetów trzeciego wieku, tj. podmiotów, których głównym celem jest działalność edukacyjna, integracja oraz aktywizacja osób starszych w celu poprawy jakości życia oraz zwiększenia ich uczestnictwa w życiu społecznym. (GUS 2019). Jedną z najbardziej skuteczną form aktywizacji seniorów nie doczekała się jednak regulacji ustawowej oraz dofinansowania z budżetu państwa. W związku z tym obserwuje się nierówności w dostępie do UTW w mniejszych miastach i w regionach z niższymi dochodami własnymi samorządów. Celem proponowanej ustawy jest uporządkowanie organizacyjne UTW, nałożenie obowiązku prowadzenia UTW w ramach powiatów wraz z zabezpieczeniem finansowania - przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności uniwersytetów trzeciego wieku założonych przed dniem wejścia proponowanej ustawy w życie. Udział finansowy budżetu państwa w organizacji uniwersytetów trzeciego wieku oraz cała proponowana regulacja wpisują się w założenia rządowej strategii „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo - Uczestnictwo – Solidarność”.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W art. 1 proponowana ustawa zakłada zmianę ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, dalej: „p.s.w.n.”). Proponuje się po art. 164 p.s.w.n. dodanie art. 164a-164d. W art. 164a zobowiązuje się uczelnie do współpracy z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi w zakresie prowadzenia zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Domyślnym koordynatorem UTW jest właściwy miejscowo starosta, chyba że umowa stanowi inaczej. Uczelnia, jednostka samorządu terytorialnego i organizacja pozarządowa zawierają umowę o współpracy w zakresie

prowadzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Umowa określa w szczególności (1) zakres działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku; (2) podział zadań między stronami; (3) strukturę finansowania zadań z zakresu działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizacja pozarządowa będąca stroną umowy musi być wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego, posiadać siedzibę w województwie, na obszarze którego tworzy się Uniwersytet Trzeciego Wieku; a do jej celów statutowych należy profilaktyka gerontologiczna, edukacja ustawiczna lub całonocowa. Organizację pozarządową można pominąć, jeżeli na terenie województwa nie ma organizacji spełniającej wskazane kryteria lub wszystkie organizacje pozarządowe odmówiły zawarcia umowy. (art. 164b). Zajęcia mogą być prowadzone przez nauczycieli akademickich lub przez doktorantów i będą doliczane do rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego w wymiarze nie większym niż 60 godzin rocznie. (art. 164c).

W art. 164d proponuje się finansowanie zadań uczelni w UTW z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

W art. 2, 3 i 4 dostosowuje się właściwe ustawy z obszaru samorządu terytorialnego. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378, z 2021 r. poz. 1038) w art. 5c proponuje się dodać ust. 8 umożliwiający gminie nawiązanie współpracy zgodnie z nowelizowanym p.s.w.n. Zgodnie z dodawanym art. 3f w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038) powiat we współpracy z uczelnią organizuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, a w szczególności koordynuje pracę UTW oraz zapewnia obsługę administracyjną i organizacyjną. Powiat współpracuje z właściwą uczelnią, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668, z 2021 r. poz. 1038) po art. 10b dodaje się art. 10c, który - podobnie jak w przypadku gminy - umożliwia nawiązanie współpracy zgodnie z nowelizowanym p.s.w.n.

Zgodnie z art. 5 uniwersytety trzeciego wieku powstałe przed dniem wejścia ustawy w życie w formie stowarzyszenia lub jednostki organizacyjnej uczelni, mogą funkcjonować przez okres 5 lat od dnia wejścia ustawy w życie. Proponuje się wejście ustawy w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

3. Przewidywane skutki społeczne, finansowe, prawne i gospodarcze

W wyniku wejścia w życie projektowanej ustawy poprawi się sytuacja osób starszych. Poprzez włączenie ich do zajęć uniwersytetów trzeciego wieku spodziewany jest zwiększony udział seniorów w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym. Poprawie ulegnie stan zdrowia seniorów oraz ich samopoczucie. Rozwiną się wspólnoty lokalne skupione wokół aktywnych osób starszych. Dzięki tym skutkom spodziewane jest podwyższenie przeciętnego trwania życia po 60. roku życia.

Dodatkowo, uczelnie wyższe uzyskają możliwość większego zaangażowania w sprawy społeczne oraz zyskają możliwość promocji swojej działalności w mniejszych miejscowościach. Będzie to również dodatkowy bodziec do współpracy między uczelniami wyższymi a jednostkami samorządu terytorialnego.

4. Finansowanie

Projektodawca szacuje, że roczny koszt wejścia proponowanej ustawy w życie nie będzie wyższy niż 2 mld zł, biorąc pod uwagę przeciętną liczbę godzin zajęć w uniwersytetach trzeciego wieku w Polsce i zakładając ich wzrost o 20% w wyniku wejścia w życie niniejszej ustawy. Wydatki w tym zakresie będą pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

5. Wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

Projektowane przepisy pozytywnie wpływają na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców poprzez rozszerzenie rynku o osoby włączone do życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego, jak wskazano w pkt 3 uzasadnienia.

6. Założenia aktów wykonawczych

Minister Edukacji i Nauki w porozumieniu z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej określi w drodze rozporządzenia sposób ustalania wysokości oraz przekazywania dotacji na realizację zadań, o których mowa w art. 164a ust. 1 proponowanej ustawy, mając na względzie zasadę proporcjonalności. Minister weźmie pod uwagę przede

wszystkim zapotrzebowanie zgłoszone przez uczelnie we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi, a także komplementarność z rządową strategią „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo - Uczestnictwo – Solidarność”.

7. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej i Konstytucją RP

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot regulacji nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

W ocenie projektodawcy projekt jest zgodny z Konstytucją RP.

8. Konsultacje społeczne

Projekt nie był poddany konsultacjom społecznym.